

Bajai Független Hirlap

Egyvennyolcas évi politikai napilap

Megjelen naponta, kivéve hétfőn és ünnep után való napon.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz szállítva:	Videken:
Egész évre. 10 korona	6 korona
Félévre. 5 korona	3 korona
Megyedévre. 2:50 korona	1 korona

Felbőcs szerkesztő és lap tulajdonos:

Dr. Szirmai Vidor.

Szerkesztőség: Szombatvárosi tér, 11-ik szám.

Telefon száma: 51.

Kiadóhivatal:

Kazai József felelős kiadó, Bajai hírdetéseket felvevő.
Telefon száma: 45.

Nem boldog a magyar.

Pusztulunk, veszünk . . .

Folyik a kivándorlás.

Baja, febr. 4.

Lelkünk egész keserűségével irjuk le ezt a szálló ígét, amely egykor Nemzeti Casino boldog urainak köréből röppent ki széles, nagy Magyarországra: Nem boldog a magyar!

A Nemzeti Casino dus vagyonu, kártyázó urai dehogya is nem boldogok. A nép, a szegény Istenverte, nyomorgó magyar nép, az nem boldog, igazán nem az.

Két hónap kivándorlási statisztikáját volt alkalmunk megismerni. Nem az egész ország, nem is az egész vármegye, csupán a bajai járás kivándorlóit tartjuk most számon. Ennek a tejben mézben fürdő Kánaánnak, Magyarország éléskamrájának, a zsiros, fekete földű Bácskának egy járásából, a bajai járásból, 1906 év december hó elsejétől 1907 január hó 31-éig kétszáz és ötven munkásember vándorolt ki idegen országba kenyeret keresni. Kétszázötven ember vette kezébe a vándorbotot, hogy járja a világot, hogy megszerezhesse a mindennapi száraz falat kenyerét.

Kétszázötven ember volt kénytelen két hónapon belül elhagyni hazáját, szülő faluját és menni messze, idegen országba, hogy megszerezze azt, amit a tejjel-mézszel telített hazai föld meg nem tudott nekik adni: A mindennapi száraz falat kenyeret.

Szörnyűséges szám ez! Rettenetes elgondolni is, hogy az a fekete röhöz ragaszkodó paraszt ember így elhagyja a hazát!

És amíg a nép szökik az országból, amíg a nyomorgó nép elhagyja falujának határát, addig mi politizálunk, addig mi azon törjük a fejünket, hogy a bukott igazságügyminiszternek elsőrendű vagy harmadrendű temetést csináljunk-e? A nép pusztul, az ország elnéptelenedik és politikuskaink a magyar ezrednyelvért veszekszenek. Amíg a nép kenyeret kér, addig ami politikuskaink csinálnak fából vaskarikát,

közösségen alapuló önálló gazdasági berendezkedést.

Nem jól van ez így!

Ne veszekedjenek az országgyűlésen apró-cseprő dolgokon, hanem alkossanak népjóléti, szociális törvényeket, csinálják meg az önálló vámterületet, teremtsenek ipart, hogy a magyar munkás nép ne legyen kénytelen idegenbe menni kenyeriért.

Munkát és kenyeret adjunk mindenek előtt a magyar népnek. Szociális, munkásvédelmi törvényeket alkossunk első sorban.

* * *

A bajai szolgabíróság járásából, mint fentebb is említettük 250 ember vándorolt ki az utóbbi 2 hónap alatt és pedig: 200 ember Csátalja, Gara és Vaskutról Németországba. Ezeknek egy része még visszajöhet. De már az az 50 ember, aki Felsőszentivánról, Bérög és Hercegszántóról Amerika felé vett útját, végképpen elveszett Magyarország részére.

A környékbeli kisgazdák pedig telve vannak panasszal, hogy kipusztult a falvakból a munkás elem, kivándorolnak, a kis gazdák pedig munkás nélkül maradnak.

Bizony mondom, nem boldog a magyar!
X.

Politikai hírek.

(Bajai tudósaink telefon jelentése.)

Budapest, február 4.

A képviselőház ülése.

Érdktelen ülés.

Az új igazságügyminiszter a Házban.

Ma délelőtti 10 órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök a Ház ülését.

Az új igazságügyminiszter ma kora reggel jelent meg a Házban, hogy elkerülje a rá várakozó ovációt, de így sem kerülhette el egészen mert vagy 20 képviselő fogadta a folyosón és megéljenezték.

Az ülésen több törvényjavaslat harmadszori olvasásban elfogadtatott, így többek között az 1907. évi állami

költségvetés, 1902. évi t. e. meghosszabbítása a nickel pénzokról szóló törvény.

Ezután Lázár Zoárd előadó referálása mellett mentelmi ügyek tárgyalattak.

Barcsai Akos súlyos testi vétségével van vádolva. Mentelmi joga fel függesztetett.

Jehlicska tót képviselőt állam elleni izgatásért kéri ki.

Szkicsák ellenzi a kiadását, mind ozonáltal kiadják.

Juriga Nándor tót képviselőt nemzetiségi izgatásért két évre ítették el.

Szkicsák tudja bár, hogy vesztett ügyben szóval fel mégis figyelmezteti a képviselőházat, hogy Juriga ártatlan. Pártpolitikai elvakultság folytán ítették el.

Erre a szemérmetlen beszédre óriási zaj támadt. Juriga tovább sértogeti a magyar bíróságot. Fülshikető zajban többször rendre utasította az elnök Szkicsákot, végre megvonta tőle a szót.

Günther Antal igazságügyminiszter állott szólásra és érvekkeltett beszédében energikusan visszautasította Szkicsák vádjait.

A nemzetiségi agitátort végül kiadta a Ház és most Juriga 2 évig el-mékedhetik a felett, hogy a magyar állam eszme ellen büntetlenül nem lehet izgatni.

Együttes ülés.

A koalíció mindhárom pártja — a függetlenségi, az alkotmány és a néppárt — ma együttes ülést tart, amelyen a munkások baleset biztosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Ipartestületi közgyűlés.

Baja, febr. 4.

Az ipartestület székházának nagytermében folyó évi február 17-én (vasárnap) d. u. 2 órakor, — határozatképes számban való meg nem jelenés esetén — február 24-én (vasárnap) d. u. 2 órakor rendes évi közgyűlést tart a bajai ipartestület. Tárgy: 1. Elnöki jelentés az ipartestület 1906 évi működéséről. 2. Az 1906 évi zárszámadások előterjesztése. 3. Az 1907 évi költségvetésnek megállapítása. 4. A közgyűlés határo-

Házak, Ingatlanok adás-vételét

és bérbe adását oleson közvetít
Taubner Fülöp alkusz BAJÁN.

zatának jóváhagyása. 5. Tagdíjak leírásáról felvett kimutatás. 6. Szabályszerűen beadott indítványok és kérvények. 7. Elnök választása. 8. Tisztségviselés. Ez alkalommal közöljük az ipartestület évi jelentésének bő kivonatát:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

A lefolyt esztendőre visszatérve, ki kell emelnünk, hogy azon munka, melyet tevékenységünk körében megszoktunk, sőt amelyet évről-évre fokozni és tökéletesíteni igyekszünk: a múlt évben sem szünetelt. Bizonyára mindenkinek még emlékez tében van még azon szép mozgalom, amely a hazai iparpártolás érdekében az egész országban, mindjárt az év kezdésén megindult.

Az elsők között egyike volt a bajai főkegyelet megalakulása, melynek létesítésén Somogyi Emil szeszgyáros buzgólkodott. Fáradozását csakhamar siker követte, mert városunk polgársága meleg rokonszenvvel fogadta a nemes eszmét. Az alakuló ülés január hó 21-én folyt le testületünk nagytermében. A közgyűlés Somogyi Emil a mozgalom teljes vezetőjét az „Ipar védelme” bajai főkegyesület elnökévé választotta meg.

Cipész-iparosaink is nagyobb érdeklődést tanúsítottak szakmájuk iránt; mert a szakcsoporthoz múlt év február 25-én Szabó Sándor cipész-iparos elnökletével megalakították.

Ugyszintén megalakult a lakatosok szakcsoporthja is. A szakcsoporth elnöke Köbling Ferenc lakatos iparos.

A nyár folyamán és különösen azon időszakban, mikor a bádigos, férfiszabó, cipész, kőműves és lakatos iparágak némi lendülettel bírnak, a munkások és munkaadók közt kifőrt a bérhárc.

A múlt esztendőben is tanonc kiállítás rendeztetett, amely június 29-én nyílt meg. E kiállításon 129 tanonc vett részt. A jury- és rendező-bizottság határozataként minden tanonc 1 korona jutalomban; ezenfelül 39 törekvőbb tanuló pedig „dícséres oklevélben” is részesült.

A nyár folyamán Perjessy László a szegedi ker. és iparkamara titkára látogatta meg testületünket, aki e közben több iparosnál műhely látogatást is tett. Távozásakor azou örvendetes kijelentéssel bucsuzott, hogy az eddigi tapasztalatok után — ug mond — őszinte örömmel és magat az ipartestületet is az elsők között látom.

A helyi iparvédő-egyesület komoly működésével is találkozunk. Vezetősége kereskedőink és iparosainkkal karöltve, a bajai társadalom érdeklődése mellett, testületünk helyiségében december 9-től 15-ig karácsonyi vásárt rendezett.

E vásár hivatva volt módot nyujtani városunk és környékének, hogy megismerje a helyi ipar termékeit és meggyőződjék arról is, hogy kereskedőink csakis honi gyártmányt tartanak raktáron. (Jó volna, ha így lehetne. A szerk.)

Gróf Zichy Jénő az Országos Iparegyesület elnökének halálala alkalmából összes iparosaink nevében részvétüket fejeztük ki az Országos iparegyesület elnökségének.

Bejegyeztetett 969 képesítéshez kötött önálló iparos. Ezek közül új ipart nyert 77, elhalálozott 48 iparáról lemondott 68, eszerint a testületnél összesen 853 rendszeres tag lett nyilvántartva. Nyilvántartott továbbá 603 segéd és 507 tanonc. Tanoncszerződés 235 esetben lett megkötve; 149 tanonc pedig felszabadítva. Munkakönyv 190 esetben adatott ki, ideiglenes igazolvány pedig 10 darab.

A békéltető-bizottság 51 ügyben lett összehívva, ahol 31 panaszos ügy egyezség útján, 20 ügy pedig határozat alapján lett elintézve.

A testület munkás szállójában az egész év folyamán 189 atutazó iparos-segéd szállt meg, kik közül sokan a testület közvetítése által egyes iparosoknál munkához is jutottak.

HIREK.

Baja, február 4.

Az ipartestület műkedvelői előadása.

Igaz művelzetben volt azoknak részük, kik szombat este az ipartestület által rendezett táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadáson részt vettek. Színre került először „Egy szellemes hölgy” című egyfelvonásos vígjáték, azt pedig egy másik vígjáték „Angolosan” című követte. Mindkét színdarabot oly elismeréssel méltó ügyességgel adták elő, hogy szinte színházban érezte magát a nagyszámú közönség.

A rendezés és a szerepkiosztás szerencses volt. Mindenkinek egyéniséghez való szerep jutott.

A hölgyek közül az első vígjáték fő szereplője Buday Iren urnó tanparamentumos játékkal egyszerre meghódította az egész közönséget, mit azon viraghalmoz, a mellyel elaraszolták eléggé bizonyít. — Igen nehéz szerepe volt Staver Mariska urhölgynek a második vígjáték hősnőjének is, ki kedves játékkal elragadtatta a hallgatóságot. Haláltán szerep jutott Kaszap Ilonka urhölgynek. Az igyekvő tudatlant kellett utanoznia. Annyi kedvességgel és naivitással alakított hogy nem egyszer nevette meg halás hallgatóságát.

Kovács Margit kisasszony is teljesen atérezte a szerepét, és Novak Annuska mint bájos cica szerepelt.

A férfi szereplők is, műkedvelőktől nem várt tökéletességgel játszották szerepeiket. Odrai Károly maga a megtestesült hídgyerü angol volt, valamint Scheilinger József is, ki John-t az angol szolgát kreálta. Méltó partnere volt László Károly kit már régebben ismerünk, mint ügyes műkedvelőt. Szücs Imre szintén ismeretes alakja már a műkedvelők gárdájának, kinek játékát mindenkor elismeréssel honoráljuk.

Hellenpárt István, mint szolgálatkés udvarias lovagias fogadós, Perky László és Szathmari Károly mint pincérek és a fogadónak odaadó segítői, eredetien játszottak. Előadás után világos reggelig tartott a tánc.

K—s. E—ő.

*

Lemondás. Mint Csávolyról jelentik Hegyessy Benő kór orvos aggkorára való tekintettel állásáról lemondott: — mit a bajai főszolgabírósg el is fogadott, s így Csávoly községe egy új orvos választás előtt áll. Az állást ideiglenesen dr. Walleshausen Jenő bajai orvossal töltötte be Vojnich Maté bajai főszolgabíró.

Esküvő. Babolesay Károly folyó hó 5-én délután fel 4 órakor esküszik örök hűséget Folbert Mariska kisasszonynak, a helybeli plébánia templomban.

Ipari szaktanfolyamok. Perjessy László a szegedi kereskedelmi és iparkamra tegnapi Baján járt és érintkezésbe lépett a bajai ipartestülettel ipari szaktanfolyamok létesítése iránt. A tanfolyamon az iparosok ugy elméletileg, mint gyakorlatilag fognak kiképeztetni. A tanfolyam szervezési munkálata mosi folyi.

Névmagyarosítás. Breuer Zsigmond, a „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank” bajai fiókintézetének volt főnöke vezetéknévét „Bakonyi”-ra. Rubinstein Zsigmond bajai illetőségű jelenleg halasi lakos ügyvédjelölt vezetéknévét „Rudas”-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

Egy hitelszövetkezet megalakítása céljából tegnapi délután értekeztet volt, melyen több iparos és kereskedő vett részt. A megalakítás részleteinek kidolgozása céljából egy szűkebb körű bizottság küldetett ki, amelynek főbb feladata az előmunkálatok végzése, a taggyűjtés és az alapszabályok végleges megszövegezése.

A bajai kereskedelmi és iparbank rendszeres közgyűléset folyó hó 12-én délután 4 órakor tartja meg.

Súlyos baleset érte szombaton déli órákban dr. Dömötör Kalmán orvos édes anyját. Dömötör édes anyja délfelé Munkácsi

utcai lakásáról orvos fiának látogatására ment. Amikor a Bárány szállodán keresztül a Haynald utcába ért, a szállodával szemben levő fia házába akart menni. A kocsin uton átvágva a járdára akart lépni, amikor Szutröly Lipótnak arra vágatott hintójának egyik lova kirugott és oly szerencsétlenül, hogy a rugás az idős asszony lábát érte. A rugástól elesett és egy ere elpattant. Egyszerre csak patakban ömlött a lábából a vér. A házbeliek, csak akkor vettek észre a sajnálatos balesetet, amikor már óriási néptömeg vette a vértől pirosító havon fekvő asszonyt. Rögtön bevitték fia házába. Dr. Dömötör a szerencsétlenség idejében nem volt odahaza. Rögtön orvosért futottak. Közben Dömötör dr. is és más orvosok is megérkeztek. Eppen jókor, mert dr. Dömötör édes anyja az elvérzés veszélyének volt kitéve. Ma már a veszélyen túl van özvegy Denebergné.

Sorsolás. Február hó 2-án kisorsolt dohány készletet megnyerte özv. Manhold Istváné urnó.

Pénzhamisító banda letartóztatása. Ujvidékről írják, hogy Tiszakalmánfalván Lódi Mihály és Lajosnál 20,000 korona értékű hamis 100 koronásokot találtak. A banda tagjai közül sokan le vannak tartóztatva. A hamisítványok igen sikerültek és mindegyikén a sorszám 7119. Hegedüs Zsigmond volt szabadján most ujvidéki postatiszt felismert egy hamisítványt, amikor egy asszony utalványon felakarta a pénzt adni. A bünszalak Bulkeszig elvezetnek.

„BAJAZÓ” a legjobb cipő-erém. Magyar gyártmány. Ára 10—15 kr. Kapható Preisz Béla bérkereskedésében.

Gyarmati-féle csukamájolaj tápereje felülmúja az összes hasonló-készítményeket, kellemes íze van és szagtalan, miért is gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik. Egy üveg ára 1 korona 60 fillér. GYARMATI EMIL „Szent Háromsághoz” címzett gyógytárában BAJÁN (Főter.)

Bajai gabona árak.

Buza	6:70—6:80
Rozs	5:80—5:90
Zab	6:85—6:90
Tengeri	4:40—4:50

Budapesti gabonatózsde.

Déli zárlat.

Buza áprilisi	7:41
Rozs áprilisi 1907	6:72
Zab áprilisi	7:38
Tengeri 1907. májusi	5:20

Az árak 50 kilogrammonként esztendők. Korona értékben.

Segédszerkesztő: Fodor Károly.

REGÉNY.

Egy rejtélyes gyilkosság.

Bűnügyi regény.

25.

Miss Holladay szeszélyes lesz.

— Körülbélül egy hét múlva, ha nem csalódom. Még nem tüzték ki véglegesen az időpontot. Attól függ, hogy haladnak előre a rendelkezési munkával. Talán nem is szükséges, hogy az üzleti ügyekben zavarjuk? Vagy talán az a szállítás? . . .

— Várhat, míg visszajön. Most ne zavarjuk ilyesmivel.

De ugy látszik, hogy Miss Holladay megváltoztatta szándékát, mert két nappal később egy levelet íratott komornájával Mr. Grahamhoz, amelyben megkéri őt, hogy huszonnégy óra belül keresse fel, mert fontos üzleti ügyekről akar vele beszélni. Nagyon különösnek tűnt fel előttem, hogy épp Graham urral kívánt beszélni. Öregbbs főnökünk azonban gyorsan kocsit rendelt és elhajtatott. Egy órával később az ajtó ki-

